

Asia C-654/20**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä****Jättämispäivä:**

15.11.2020

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Apelativen sad Sofia (ylioikeus, Sofia, Bulgaria)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

9.11.2020

Syyttäjäviranomainen rikosoikeudenkäynnissä:

Apelativna prokuratura Sofia

Tuomittu/vastaaaja rikosoikeudenkäynnissä:

VD

Pääasian kohde

Pääasiassa on kyse ylimääräisestä menettelystä lainvoimaisen tuomion tutkimiseksi uudelleen. Menettely ennakkoratkaisua pyytävässä tuomioistuimessa pantiin vireille, kun syyttäjäviranomainen jätti hakemuksen, jossa vaadittiin kumoamaan muutoksenhakumenettelyssä annettu tuomio ja palauttamaan asia muutoksenhakutuomioistuimen toisen ratkaisukokoonpanon käsiteltäväksi ja toissijaisesti kumoamaan muutoksenhakumenettelyssä annettu tuomio ja vahvistamaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen antama tuomio, jossa vastaajan todettiin syyllistyneen rikokseen mutta jossa hänet vapautettiin rikosoikeudellisesta vastuusta. Edellä mainituissa tuomioistuimissa käsitelty teko koostuu moottoriajoneuvon kuljettamisesta sellaisen hallinnollisen seuraamuksen suorittamisen aikana, jossa ajo-oikeus oli peruutettu määräaikaikaisesti.

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeusperusta

Ennakkoratkaisupyynnö perustuu SEUT 267 artiklan toiseen kohtaan, ja se koskee laillisuusperiaatteen ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä

perusoikeuskirja) 49 artiklan 3 kohdan tulkintaa. Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin pyytää selventämään, ovatko unionin oikeuden kanssa yhteensopivia sellaiset kansalliset säännökset, joiden mukaan samasta teosta on mahdollista määrätä joko hallinnollinen seuraamus tai rangaistus rikokseen tai rikkomukseen syyllistymisen perusteella ja joissa ei vahvisteta perusteita, joiden avulla voidaan arvioida, onko tekijä hallinto-oikeudellisessa vai rikosoikeudellisessa vastuussa.

Ennakkoratkaisukysymykset

1. Onko laillisuusperiaate esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jossa säädetään samanaikaisesti hallinto-oikeudellisesta ja rikosoikeudellisesta vastuusta yhden ja saman teon – moottoriajoneuvon kuljettaminen ajo-oikeuden määräaikaista peruuttamista merkitsevän hallinnollisen pakkokeinon täytäntöönpanon aikana – johdosta ja jossa ei vahvisteta perusteita, jotka mahdollistavat näiden kahden vastuulajin objektiivisen rajaamisen?
2. Jos Euroopan unionin tuomioistuin vastaa ensimmäiseen kysymykseen kieltävästi: millaista toimivaltaa kansallisella tuomioistuimella on Euroopan unionin oikeusperiaatteiden tehokkaan soveltamisen varmistamiseksi?
3. Onko vähintään yhden ja enintään kolmen vuoden vankeusrangaistus ja 200–1 000 Bulgarian levin (BGN) sakkorangaistus moottoriajoneuvon kuljettamisesta ajo-oikeuden määräaikaista peruuttamista merkitsevän hallinnollisen pakkokeinon täytäntöönpanon aikana oikeasuhteinen perusoikeuskirjan 49 artiklan 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla?

Unionin oikeussäännöt ja oikeuskäytäntö

Sopimus Euroopan unionista: 6 artiklan 3 kohta

Sopimus Euroopan unionin toiminnasta: 90 artikla ja 91 artiklan 1 kohdan c alakohta

Euroopan unionin perusoikeuskirja: 49 artikla

Ajokorteista 20.12.2006 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/126/EY: 11 artiklan 2 kohta

Yleissopimus ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi: 5 artiklan 1 kappale

Tuomio 3.5.2007, *Advocaten voor de Wereld* (C-303/05, EU:C:2007:261, 49 ja 50 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen)

Tuomio 12.2.2019, *TC* (C-492/18 PPU, EU:C:2019:108, 59 ja 60 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen)

Tuomio 16.7.2015, Chmielewski (C-255/14, EU:C:2015:475, 21 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen)

Määräys 12.7.2018, Pinzaru ja Cirstinoiu (C-707/17, ei julkaistu, EU:C:2018:574, 26 kohta)

Kansalliset oikeussäännöt

Rikoslaki (nakazatelen kodeks): 9 §:n 2 momentti, 78 a § ja 343 c §

Rikosprosessilaki (nakazatelno-protsesualen kodeks): 301 §:n 1 momentti, 305 §:n 6 momentti ja 375–380 §

Tieliikennelaki (zakon za dvizhenieto po patishtata): 150, 150 a, 151 a, 171 ja 177 §

Moottoriajoneuvojen kuljettajien fyysiselle soveltavuudelle asetetuista vaatimuksista ja eri luokkiin kuuluvien kuljettajien fyysisen soveltavuuden toteamiseksi tehtävien lääketieteellisten tutkimusten suorittamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 11.5.2011 annettu terveysministerin asetus nro 3 (naredba N° 3 ot 11.5.2011 za iziskvaniata za fizicheska godnost kam vodachite na motorni prevozni sredstva i reda za izvarshvane na meditsinskite pregledi za ustanovyavane na fizicheskata godnost za vodachite ot razlichnite kategorii)

Kelpoisuuden saamisesta moottoriajoneuvon ajo-oikeutta hakeville määrättyjen kokeiden tekemiseen 29.8.2011 annettu koulutus-, nuoriso- ja tiedeministerin asetus nro 3 (naredba N° 3 ot 29.08.2011 za pridobivane na pravosposobnost za provezhdane na izpiti na kandidatite za vodachi na motorni prevozni sredstva)

Ajo-oikeutta hakeville määrättyjen kokeiden suorittamisen edellytyksistä ja yksityiskohtaisista säännöistä sekä teoria- ja ajokokeen suorittamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 16.4.2004 annettu liikenne- ja viestintäministerin asetus nro 38)

Ajo-oikeuden saamista koskevista vaatimuksista, ehdoista ja yksityiskohtaisista säännöistä 26.7.1999 annettu liikenneministerin ja koulutus- ja tiedeministerin asetus nro 31 (naredba N° 31 ot 26.07.1999 za iziskvaniata, usloviata i reda za pridobivane na pravosposobnost za upravlenie na motorno prevozno sredstvo)

Yhteenveto tosiseikoista ja menettelystä

- 1 Vastaajalla on ajo-oikeus ja ajokortti. Ministerstvo na vatreshnite rabotin (sisäasiainministeriö) Oblasten direktorin (aluejohtaja) 9.5.2018 antamalla määräyksellä vastaajan ajo-oikeus peruutettiin määräaikaaisesti hallinnollisen pakkokeinon täytäntöön panemiseksi, koska hän ei ollut maksanut sakkoja, jotka hänelle oli määrätty hallinnollisina seuraamuksina liikenneriikkomuksista, joihin hän oli syyllistynyt. Vastaajan ajo-oikeus peruutettiin määräaikaisesti siihen

saakka, kunnes hänelle määrätyt sakot on maksettu. Poliisi pysäytti 23.8.2018 vastaajan liikenteessä tarkastusta varten, koska hän kuljetti vilkkaalla kadulla Blagoevgradissa (Bulgaria) henkilöajoneuvoa, jossa eivät olleet ajovalot päällä. Poliisi totesi, että vastaajan ajokortti oli otettu aiemmin haltuun. Vastaajalle osoitettiin tästä syystä päätös, jossa hänen todettiin syyllistyneen hallinto-oikeudelliseen rikkomukseen.

- 2 Rayonna prokuratura Blagoevgradin (Blagoevgradin aluesyyttäjänvirasto) syyttäviviranomaisen päätöksellä vastaajaa vastaan aloitettiin 19.3.2019 rikosoikeudenkäynti, koska hän oli 23.8.2018 kuljettanut moottoriajoneuvoa hallinnollisen pakkokeinon, jossa kuljettajan ajo-oikeus peruutetaan määräaikaaisesti, täytäntöönpanon aikana – teko, jonka syyttäviviranomainen katsoi olevan rikoslain (nakazatelen kodeks) 343 c §:n 3 momentissa, luettuna yhdessä 1 momentin kanssa, rangaistavaksi säädetty rikos. Mainitun säännöksen mukaan henkilö, joka kuljettaa moottoriajoneuvoa ajo-oikeuden määräaikaista peruuttamista merkitsevän hallinnollisen pakkokeinon täytäntöönpanon aikana, tuomitaan vankeuteen vähintään yhdeksi ja enintään kolmeksi vuodeksi ja 200–1 000 BGN:n sakkoon. Kuulusteluissa vastaaja myönsi tosiseikat ja totesi, että hänen työhön kuuluu autolla ajamista, että hänelle aiheutuu taloudellisia menetyksiä, koska hän ei voi työskennellä ajo-oikeuden määräaikaisten peruuttamisen takia, ja että päivänä, jona teko tapahtui, hänen täytyi ajaa autoaan voidakseen ostaa vaikeasti sairaan veljensä kiireellisesti tarvitsemia lääkkeitä.
- 3 Asiaa ensimmäisessä oikeusasteessa käsiteltäessä Rayonen sad Blagoevgrad (piirituomioistuin, Blagoevgrad) katsoi, että vastaaja on syyllistynyt rikokseen, koska hän on kuljettanut henkilöautoa vilkkaalla kadulla ja toiminut näin harkitsemattomasti ja rikkonut liikennesääntöjä. Samanaikaisesti mainittu tuomioistuin vapautti rikoslain 78 a §:n 1 momentin nojalla vastaajan rikosoikeudellisesta vastuusta, koska kyseisen säännöksen mukaan tästä rikoksesta tuomitaan rangaistukseksi enintään kolme vuotta vankeutta eikä vastaajaa ollut aiemmin tuomittu rikoksesta eikä vapautettu rikosoikeudellisesta vastuusta. Mainitun säännöksen, jossa säädetään 1 000–5 000 BGN:n suuruisesta sakosta, mukaisesti vastaaja tuomittiin maksamaan sakkoa 1 000 BGN.
- 4 Muutoksenhakumenettelyssä Okrazhen sad Blagoevgrad (maakunnallinen tuomioistuin, Blagoevgrad) kumosi Rayonen sadin tuomion, vapautti vastaajan ja totesi, ettei hänen tekonsa ole rikos, koska se muodostaa ainoastaan vähäisessä määrin vaaran yhteiskunnalle ja sitä on näin ollen pidettävä hallinnollisena rikkomuksena. Tästä syystä Okrazhen sad Blagoevgrad määräsi vastaajan maksamaan hallinnollisena seuraamuksena 300 BGN Zakon za dvizhenieto po patishtatan (jäljempänä ZDvP) 177 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla. Kyseisessä säännöksessä säädetään, että henkilö, joka kuljettaa moottoriajoneuvoa, vaikka hänen ajo-oikeutensa on peruutettu määräaikaaisesti, määrätään maksamaan sakkoa 100–300 BGN. Muutoksenhakutuomioistuin katsoi, että vastaajaa oli tosin toistuvasti rangaistu ZDvP:n mukaisista hallinnollisista rikkomuksista mutta että nyt käsiteltävän asian kohteena olevasta teosta aiheutuu ainoastaan vähäistä vaaraa yhteiskunnalle, koska vastaajaa ei ole tuomittu eikä rangaistu tehdyistä

rikoksista eikä hänelle ole määrätty hallinnollista seuraamusta teosta, joka liittyy moottoriajoneuvon kuljettamiseen ilman ajokorttia ajo-oikeuden poisottamisen tai määräaikaisten peruuttamisen aikana. Mainittu tuomioistuin otti myös huomioon, että vastaaja myönsi todetut tosiseikat, katui tapausta ja ilmoitti syyksi ajoneuvon ajamiselle sen, että hänen täytyi ostaa lääkkeitä sairaalle veljelleen.

- 5 Menettely ennakkoratkaisua pyytävässä tuomioistuimessa alkoi, kun Apelativna prokuratura Sofian (toisen asteen syyttäväviranomainen, Sofia) syyttäjä (Apelativen prokuror) jätti hakemuksen, jossa vaaditaan Okrazhen sad Blagoevgradin tuomion kumoamista ja asian palauttamista mainitun tuomioistuimen toisen ratkaisukokoonpanon käsiteltäväksi. Toisen asteen syyttäväviranomainen vaatii toissijaisesti muutoksenhakumenettelyssä annettua tuomion kumoamista ja Rayonen sad Blagoevgradin tuomion vahvistamista.

Pääasian asianosaisten keskeiset lausumat

- 6 Toisen asteen syyttäväviranomaisen näkemyksen mukaan Okrazhen sad Blagoevgrad on tehnyt aineellisoikeudellisen virheen katsoessaan, että nyt käsiteltävän asian kohteena olevasta teosta aiheutuu ainoastaan vähäistä vaaraa yhteiskunnalle. Toisen asteen syyttäväviranomainen katsoo, että edellytykset rikoslain 9 §:n 2 momentin – jonka mukaan tekoa, joka tosin muodollisesti täyttää laissa säädetyn rikoksen tunnusmerkistön mutta josta ei vähämerkityksisyytensä vuoksi aiheudu vaaraa yhteiskunnalle tai josta aiheutuu ainoastaan vähäistä vaaraa yhteiskunnalle, ei pidä luokitella rikokseksi – soveltamiselle eivät täyty, koska vastaajalle on määrätty toistuvasti seuraamuksia ZDvP:n rikkomisesta. Syyttäväviranomaisen mukaan vastaajan menettely täyttää rikoslain 343 c §:n 3 momentin, luettuna yhdessä 1 momentin kanssa, mukaisen rikoksen tunnusmerkistön, ja tämän rikoksen osalta ei edellytetä, että siitä aiheutuu tosiasiallisesti vaaraa yleisölle.
- 7 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin ei esitä vastaajan lausumia.

Yhteenveto ennakkoratkaisupyynnön perusteista

- 8 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin toteaa, että jäsenvaltioilla on direktiivin 2006/126 mukaan oikeus säätää omia kansallisia rikoslakeja ja yleistä järjestystä koskevia säännöksiä, joissa säädetään rikos- tai hallinto-oikeudellisista toimenpiteistä ajo-oikeuden poisottamisen tai lopullisen peruuttamisen yhteydessä.
- 9 Se toteaa, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan silloin, kun unionin lainsäädäntöä ei ole yhdenmukaistettu niiden seuraamusten osalta, joita sovelletaan unionin lainsäädännössä vahvistetussa järjestelmässä säädettyjen edellytysten noudattamatta jättämisen vuoksi, jäsenvaltiot ovat toimivaltaisia valitsemaan niistä asianmukaisilta vaikuttavat seuraamukset. Niiden on kuitenkin käytettävä toimivaltaansa unionin oikeuden ja sen yleisten

periaatteiden ja näin ollen myös laillisuus- ja suhteellisuusperiaatteen mukaisesti (tuomio 16.7.2015, Chmielewski, C-255/14, EU:C:2015:475, 21 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja määräys 12.7.2018, Pinzaru ja Cirstinoiu, C-707/17, ei julkaistu, EU:C:2018:574, 26 kohta). Kansallisen lainsäädännön mukaan sallituilla rankaisutoimenpiteillä ei etenkään saada ylittää niitä rajoja, jotka johtuvat siitä, mikä on tarpeellista asianomaisella lainsäädännöllä hyväksyttävästi tavoiteltujen päämäärien toteuttamiseksi.

- 10 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin katsoo, että nyt käsiteltävä oikeusriita koskee unionin oikeuden soveltamista yhteisen liikennepolitiikan ja erityisesti liikenneturvallisuuden parantamiseksi toteutettavien toimenpiteiden alalla. Sen mukaan nyt tarkasteltavassa tapauksessa bulgarialainen tuomioistuin, sikäli kuin se soveltaa unionin oikeutta, voi viitata perusoikeuskirjan 49 artiklaan, koska perusoikeuskirjaa voidaan sen 51 artiklan nojalla soveltaa pääasian oikeudenkäynnissä.
- 11 Pannakseen direktiivin 2006/126 täytäntöön kansallisessa oikeudessa Bulgarian lainsäätaja on tehnyt muutoksia ZDvP:hen ja edellä mainittuihin 11.5.2011 annettuun asetukseen nro 3, 29.8.2011 annettuun asetukseen nro 3 ja 26.7.1999 annettuun asetukseen nro 31. Toisaalta seuraamuksia, joita säädettiin sen vaatimuksen rikkomisesta, että moottoriajoneuvon kuljettajalla on asianmukaisesti myönnetty ja voimassa oleva ajokortti, koskevat säännökset olivat voimassa jo ennen direktiivin antamista. Etenkin rikoslain 343 c §:n 1 ja 2 momentin mukaiset rikoksen tunnusmerkistöt hyväksyttiin vuonna 1995, ja ZDvP:n 177 §:n 1 momentin mukaisten hallinnollisten rikkomusten tunnusmerkistöt ovat olleet käytössä siitä lähtien, kun kyseinen laki annettiin vuonna 1999.
- 12 Vuonna 2016 otettiin käyttöön uusi rikoksen tunnusmerkistö, nimittäin rikoslain 343 c §:n 3 momentti, jossa moottoriajoneuvon kuljettaminen ajo-oikeuden määräaikaista peruuttamista merkitsevän hallinnollisen pakkokeinon täytäntöönpanon aikana säädettiin rangaistavaksi. Täysin samansisältöinen hallinnollisen rikkomuksen tunnusmerkistö on kuitenkin sisältynyt ZDvP:n 177 §:n 1 momentin 2 kohtaan jo siitä lähtien, kun kyseinen laki hyväksyttiin vuonna 1999.
- 13 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin viittaa siihen, että siihen saakka, kun tämä rikoslain 343 c §:n 3 momentin uusi tunnusmerkistö hyväksyttiin vuonna 2016, rikoslain 343 c §:n 1 ja 2 momentin rikoksen tunnusmerkistöistä ilmeni selvästi ja yksiselitteisesti, että rikoslainsäädännön ja hallinnollisia rikkomuksia koskevan lainsäädännön välillä on toissijaisuussuhde. Siten rikoslain 343 c §:n 1 momentin nojalla rangaistaan henkilöä, joka kuljettaa moottoriajoneuvoa suorittaessaan rangaistusta, jossa hänen ajo-oikeutensa on peruutettu määräaikaaisesti sen jälkeen, kun hänet on saatettu vastuuseen samasta teosta hallinnollisen rikkomuksen perusteella. Rikoslain 343 c §:n 2 momentin mukaisesti rangaistaan henkilöä, joka syyllistyy tällaiseen tekoon vuoden kuluessa siitä, kun häntä on rangaistu moottoriajoneuvon ajokorttitta kuljettamista koskevasta hallinnollisesta rikkomuksesta. Näin ollen rikoslain 343 c §:n 1 ja 2 momentin rikoksen

tunnusmerkistöissä rajataan yksiselitteisesti toisistaan rikosoikeudellinen ja hallinto-oikeudellinen vastuu, koska hallinnollisen seuraamuksen aiempi määrääminen on välttämätön edellytys syytteen nostamiselle näiden rikoksen tunnusmerkistöjen perusteella. Tästä syystä rikosoikeudellinen vastuu on molemmissa tapauksissa toissijainen hallinnolliseen rikkomukseen liittyvään vastuuseen nähden.

- 14 Rikoslain 343 c §:n 3 momentin uudessa rikoksen tunnusmerkistössä ei sitä vastoin edellytetä, että ennen rikosoikeudellisen vastuun syntymistä on ensin määrättävä hallinnollinen seuraamus. Tässä tilanteessa ei ole käytettävissä objektiivisia perusteita, joilla rikoslain 343 c §:n 3 momentin rikoksen tunnusmerkistö voitaisiin rajata jo olemassa olevasta ja täysin samansisältöisestä hallinnollisen rikkomuksen tunnusmerkistöstä, joka sisältyy ZDvP:n 177 §:n 1 momentin 2 kohtaan. Mainittujen rikoksen ja hallinnollisen rikkomuksen tunnusmerkistöjen erot liittyvät niistä säädettyihin seuraamuksiin ja niiden määräämistä koskeviin (rikos- tai hallinto-oikeudellisiin) menettelysääntöihin mutta eivät objektiivisiin tunnusmerkistöihin.
- 15 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin toteaa, ettei lainsäätäjällä ole esittänyt konkreettisia perusteluja ajo-oikeuden määräaikaisen peruuttamisen aikana tapahtuvan moottoriajoneuvon kuljettamisen kriminalisoimiselle. Ensimmäisessä ehdotuksessa rikoslain muuttamiseksi ja täydentämiseksi ei tosiasiallisesti muutettu eikä täydennetty rikoslain 343 c §:ää. Kaksi parlamentin jäsentä esitti ehdotuksen kyseisen pykälän uuden 3 momentin säätämiseksi vasta sen jälkeen, kun lakiehdotus oli hyväksytty ensimmäisessä käsittelyssä. Molemmat parlamentin jäsenet perustivat ehdotusta virkkeellä, josta ilmenee, että he laativat ehdotetun uuden rikoksen tunnusmerkistön täysin samalla tavalla kuin rikoslain 343 c §:n 1 ja 2 momentin rikoksen tunnusmerkistöt. Perusteista rikoslain 343 c §:n uuden 3 momentin käyttöönotolle ei keskusteltu asiasta vastanneessa valiokunnassa eikä keskusteluissa, joita käytiin Narodno sabranien (kansalliskokous) täysistunnossa lakiehdotuksen ensimmäisen ja toisen käsittelyn yhteydessä.
- 16 Säädöksistä annetun lain (zakon za normativnite aktove, jäljempänä ZNA) 11 §:n 3 momentin mukaan säännöksiä kumotaan, muutetaan tai täydennetään säätämällä tästä nimenomaisesti uuden muutos- tai täydennyssäädöksen säännöksessä. Sen jälkeen, kun rikoslain 343 c §:ää oli täydennetty uudella 3 momentilla vuonna 2016, ZDvP:n 177 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaista hallinnollisen rikkomuksen tunnusmerkistöä ei nimenomaisesti kumottu, vaikka lainsäätäjällä oli tähän tilaisuus, kun kyseiseen 177 §:ään tehtiin muita muutoksia vuonna 2018. Mainittu hallinnollisen rikkomuksen tunnusmerkistö säilyi kuitenkin ennallaan.
- 17 Bulgarian oikeuskirjallisuudessa ja -käytännössä lähdetään yhdenmukaisesti siitä, että hallinnollisia rikkomuksia koskevan lainsäädännön mukaisen ja rikosoikeudellisen vastuun perustavanlaatuisen rajaaminen tehdään sen perusteella, minkä asteinen vaara teosta aiheutuu yhteiskunnalle. Lainsäätäjällä ei kuitenkaan todennut muita objektiivisia seikkoja, joiden perusteella mainitusta

teosta voitaisiin katsoa aiheutuvan yhteiskunnalle suurempi vaara ja jotka edellyttäisivät sen kriminalisoimista. Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin viittaa siihen, että moottoriajoneuvon kuljettamisesta ajo-oikeuden määräaikaisen peruuttamisen aikana aiheutuu yhteiskunnalle vähäisempi vaara kuin siitä, että moottoriajoneuvoa kuljettaa tekijä, jolle on jo määrätty seuraamus ajo-oikeuden poisottamisen muodossa ja jolle on määrätty tästä teosta seuraamus hallinto-oikeudellisessa menettelyssä.

- 18 Koska ei ole käytettävissä objektiivisia perusteita sen määrittämiseksi, onko teossa kyse rikoksesta vai hallinnollisesta rikkomuksesta, tämän arvioiminen jää viime kädessä täysin hallintoviranomaisen harkintavaltaan, ja tämä voi määrätä hallinnollisen seuraamuksen sakon muodossa tai pyytää syyttäjäviranomaista aloittamaan rikosoikeudenkäynnin tapahtuneen rikoksen perusteella. Tässä tilanteessa rikoslain 343 c §:n 3 momentin mukaisen rikoksen tunnusmerkistön ja ZDvP:n 177 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisen hallinnollisen rikkomuksen tunnusmerkistön samanaikainen soveltaminen johtaa siihen, että tekijöitä kohdellaan eri tavalla yhden ja saman teon osalta, koska heille voidaan määrätä seuraamuksia, joiden ankaruus vaihtelee: enintään kolme vuotta vankeutta ja 200–1 000 BGN sakkoa, jos kyseessä on rikos, tai 100–300 BGN sakkoa, jos kyseessä on hallinnollinen rikkomus.
- 19 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin toteaa, että samanlaisten tapausten erilaisella kohtelulla loukataan kansalaisten yhdenvertaisen kohtelun periaatetta, joka vahvistetaan Bulgarian tasavallan perustuslain (Konstitutsia na Republika Bulgaria) 6 §:ssä. Se, ettei kansalaisten ole mahdollista ennakoita teon seurauksia, on ristiriidassa unionin oikeuden peruseriaatteiden, kuten oikeusvarmuuden ja luottamuksensuojan periaatteiden, kanssa. Lisäksi se, ettei teosta yhteiskunnalle aiheutuva vaara vastaa sen rikosoikeudellista luonnetta laissa, on vastoin perusoikeuskirjan 49 artiklaa, jossa vahvistetaan laillisuusperiaate ja rikoksista määrättävien rangaistusten oikeasuhteisuuden periaate, koska samoissa olosuhteissa teko voi olla sekä rikos että hallinnollinen rikkomus, mikä johtaa teon vakavuuden ja siitä säädetyn seuraamuksen ankaruuden väliseen epäsuhtaan.
- 20 Tästä syystä bulgarialaisten tuomioistuinten oikeuskäytäntö on epäyhtenäistä tapauksissa, joissa moottoriajoneuvoa kuljetetaan hallinnollisena pakkokeinona määrätyn kuljettajan ajo-oikeuden määräaikaisen peruuttamisen aikana. Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin mainitsee konkreettisia esimerkkejä sekä tuomioista, joissa yhdyttiin syyttäjän näkemykseen siitä, että tekoa on pidettävä rikoksena, että tuomioista, joissa tuomioistuimet pitivät tekoa hallinnollisena rikkomuksena ja vapauttivat vastaajat vastuusta teoista, joista heitä syytettiin. Se mainitsee myös tapauksia, joissa syyttäjäviranomainen keskeytti rikosoikeudenkäynnin ja tekijälle määrättiin hallinnollinen seuraamus.
- 21 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin tarkastelee myös unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä. Se toteaa, että 3.5.2007 annetun tuomion *Advocaten voor de Wereld* (C-303/05, EU:C:2007:261, 49 ja 50 kohta) mukaan rikosten ja rangaistusten laillisuutta koskeva periaate (*nullum crimen, nulla poena sine lege*)

edellyttää, että laissa määritellään selvästi rikokset ja niistä määrättävät rangaistukset. Tämä edellytys täyttyy, kun yksityinen oikeussubjekti voi tietää kyseessä olevan säännöksen tai määräyksen sanamuodon ja tarvittaessa tuomioistuinten siitä tekemän tulkinnan perusteella, mitkä toimet tai laiminlyönnit synnyttävät sen rikosoikeudellisen vastuun. Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin lainaa myös 12.2.2019 annettua tuomiota TC (C-492/18 PPU, EU:C:2019:108, 59 ja 60 kohta), jonka mukaan vapaudenriiston käsittävän toimenpiteen täytäntöönpano edellyttää, että sille on oikeusperusta, joka täyttää selkeyden, ennakoitavuuden ja saatavuuden vaatimukset kaiken mielivallan vaaran välttämiseksi.

- 22 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin mainitsee lisäksi Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen asiassa *Medvedyev v. Ranska* vuonna 2010 antaman tuomion, jossa todetaan, että laillisuuden peruste edellyttää, että ”kaikki lait ovat riittävän täsmällisiä, jotta vältetään kaiken mielivallan vaara ja jotta kansalaisilla on mahdollisuus – tarvittaessa pyydettyään neuvoa asiantuntijalta – asian olosuhteet huomioon ottaen ennakoida kohtuullisessa määrin seuraukset, joihin tietty menettely voi johtaa”.

TYÖASIAKIRJA